

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–серпень 2020 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення в Черкаській області, за оцінкою, на 1 серпня 2020р. становила 1185,1 тис. осіб. Упродовж січня–липня 2020р. чисельність наявного населення зменшилась на 7035 осіб.

Порівняно з січнем–липнем 2019р. обсяг природного скорочення зменшився на 364 особи.

Кількість живонароджених у січні–липні 2020р. становила 4123 особи, померлих – 11371 особа.

У серпні 2020р. населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги¹, враховуючи погашення боргів попередніх періодів, 232,2 млн.грн (106,4%² нарахованих за цей період сум).

На кінець серпня 2020р. заборгованість населення зі сплати за постачання теплової енергії та гарячої води становила 296,7 млн.грн, за постачання та розподіл природного газу – 163,3 млн.грн, за постачання та розподіл електричної енергії – 94,5 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 67,6 млн.грн, за управління багатоквартирним будинком – 34,8 млн.грн, за надання послуг з вивезення побутових відходів – 22,9 млн.грн.

Доходи населення

У січні–серпні 2020р. розмір середньої номінальної заробітної плати штатних працівників (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2019р. збільшився на 9,1% і становив 9407 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, інших транспортних засобів; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,4 раза.

¹ Починаючи з даних за січень 2020р. дані наведено з урахуванням постачання та розподілу електричної енергії.

² За рахунок погашення боргів попередніх періодів (якщо рівень оплати перевищує 100%).

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у виробництві електричного устаткування, поштової та кур'єрській діяльності, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 58% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–серпні 2020р. порівняно з січнем–серпнем 2019р. становив 106,8%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) за період з початку 2020р. збільшилася на 30,1%, або на 13,7 млн.грн і на 1 вересня 2020р. становила 59,2 млн.грн, що дорівнює 2,9% фонду оплати праці, нарахованого за серпень 2020р.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше збільшення суми несплаченої заробітної плати відбулося у галузях охорони здоров'я (на 4,1 млн.грн), сільському господарстві, мисливстві, лісовому господарстві та рибному господарстві (на 3,5 млн.грн), складському господарстві і допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 2,9 млн.грн), виробництві електричного устаткування (на 762,0 тис.грн). Утворилась заборгованість у галузі водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 1,2 млн.грн. При цьому зменшилась заборгованість у добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 902,8 тис.грн), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 375,1 тис.грн).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 вересня 2020р., становила 1,8 тис. осіб, або 0,9% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 18,6 тис.грн, що в 1,9 раза перевищує середню заробітну плату за серпень 2020р.

Діяльність підприємств

Фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств Черкаської області (без виробничих сільськогосподарських підприємств) за січень–червень 2020р. становив 1876,2 млн.грн збитку. За відповідний період попереднього року було отримано 2282,3 млн.грн прибутку.

Найкращого фінансового результату до оподаткування досягнуто в оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – 187,9 млн.грн прибутку.

Третина підприємств допустили збитків на суму 3292,3 млн.грн, що по відношенню до аналогічного періоду 2019р. більше у 5 разів. Практично увесь обсяг збитків сформований у промисловості (96% від загальної суми).

Фінансовий результат до оподаткування промислових підприємств становив 2092 млн.грн збитку. Частка збиткових промислових підприємств склала 30,3%, ними допущено 3162,8 млн.грн збитків. Найбільші суми збитків у промисловості отримані підприємствами, що виробляють хімічні речовини і хімічну продукцію, а також з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів.

Послуги

За II квартал 2020р. **обсяг послуг, реалізованих підприємствами сфери послуг** області споживачам, становив 2102,2 млн.грн, або 83,2% до обсягу відповідного кварталу 2019р.

У структурі загального обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу займають послуги у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 46,5%, в операціях з нерухомим майном – 14,1%, у сфері інформації та телекомунікацій – 12,3%, у сфері професійної, наукової та технічної діяльності – 9,8%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 8,6%, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 4,3%, у сфері освіти – 3,4%.

Населенню області за II квартал 2020р. надано послуг на 334,3 млн.грн, що становить 15,9% від загального обсягу реалізованих послуг (II квартал 2019р. – 16,6%). У структурі послуг реалізованих населенню найбільшу частку складають послуги у сфері освіти – 20,3%, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 20,0%, у сфері інформації та телекомунікацій – 17,9%, у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 13,6%, в операціях з нерухомим майном – 10,0%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 9,2%.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня–серпня 2020р. обліковано 7597 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 36,3%.

У загальній кількості злочинів 51,2% становили злочини проти власності, 13,0% – злочини проти життя та здоров'я особи, 9,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,2% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 5,1% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,9% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 2,5% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,2% – злочини проти громадської безпеки, 2,1% – злочини проти правосуддя, 1,9% – злочини проти довкілля, 1,1% – злочини у сфері господарської діяльності, 0,9% – злочини проти громадського порядку та моральності, 0,7% – злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж електров'язку.

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

У січні–серпні 2020р. на території області було скоєно 40 умисних вбивств та замахів на вбивство, 50 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 5 випадків звалтування.

Також за січень–серпень 2020р. кількість випадків крадіжок становила 2878, шахрайств – 456, грабежів – 119, розбоїв – 21, хабарництва – 39.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–серпень 2020р. становила 4781 особа, із числа яких 1553 – жінки, 335 – особи похилого віку, 65 – неповнолітні та 53 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (59,5%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 2505 та 340 осіб, серед яких 31,5% – жінки (895 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 189 осіб, з яких 24,9% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 115 осіб, із числа яких 10,4% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 26,1% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 1866, з них жінки – 13,3%, неповнолітні – 2,3%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 19,2% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 6,5% – вчинили злочин у складі групи, 8,8% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 72,5%, безробітних – 6,6%.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у січні–серпні 2020р. становив 28463,8 млн.грн. Порівняно із січнем–серпнем 2019р. його фізичний обсяг зменшився на 0,9%.

Оборот роздрібною торгівлі у січні–серпні 2020р. становив 18236,9 млн.грн, що у порівнянних цінах на 4,2% більше обсягу січня–серпня 2019р. У серпні 2020р. проти серпня 2019р. оборот роздрібною торгівлі збільшився на 6,9%, проти липня 2020р. – на 4,5%.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–серпні 2020р. становив 10204,9 млн.грн, що в порівнянних цінах на 4,2% більше від обсягу січня–серпня 2019р. У серпні 2020р. роздрібний товарооборот збільшився проти серпня 2019р. на 6,3%, проти липня 2020р. – на 4,5%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні–серпні 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 88,2%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 вересня п.р. отримали 1016 тис.т зерна, що на 24,1% менше, ніж за цей період в минулому році, в т.ч. пшениці – 787,8 тис.т (на 27,1%), ячменю – 192,2 тис.т (на 14,1%). Збільшилося виробництво зернобобових культур на 5,4%, вівса – на 9,5%, жита озимого – на 27,4%, гречки – на 6,4%, проса – вдвічі. Зменшення виробництва зернових культур відбулося як за рахунок скорочення площ збирання, так і зменшення урожайності на 9,4 ц з 1 га.

Сільськогосподарськими підприємствами отримано 77% загального обсягу зерна, в т.ч. пшениці – 80%, ячменю – 65%.

В усіх категоріях господарств, за розрахунками, з площі 10,5 тис.га отримано 22,7 тис.т соняшнику, або на 45,6% менше ніж торік, що обумовлено скороченням площі збирання та зниженням урожайності. Також значно скоротився обсяг виробництва ріпаку та сої і становив лише 24,2% та 14,8% до обсягу аналогічного періоду 2019р. (валовий збір склав відповідно 34,5 та 2,9 тис.т).

В усіх категоріях господарств за розрахунками отримано 197,6 тис.т овочів, або на 18,8% більше ніж торік, у т.ч. 182,3 тис.т овочів відкритого ґрунту (на 20,8%). Накопано 634,2 тис.т картоплі (на 24,7% більше). Збільшення виробництва цих культур обумовлене зростанням урожайності відповідно на 20,1 ц та 26,6 ц з 1 га. Виробництво плодів та ягід становить 12,8 тис.т, що на 12,2% менше аналогічного періоду 2019р.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 304,1 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 0,8% менше порівняно з січнем–серпнем 2019р), вироблено 315,4 тис.т молока (на рівні минулого року) та 553,2 млн.шт яєць (на 3,4% менше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні–серпні 2020р. складала відповідно 6,5%, 34,4% та 44,4%.

Станом на 1 вересня 2020р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 вересня 2019р. скоротилась на 9,5% і становила 157,8 тис.голів, в т.ч корів – на 5,2% (69,7 тис.голів), свиней – на 3,0% (358,4 тис.голів), овець і кіз – на 4,1% (37,7 тис.голів), птиці свійської – на 2,4% (27,9 млн.голів).

Господарства населення утримували 33,8% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 37,2% корів, 39,9% свиней, 92,6% овець і кіз та 27,9% птиці всіх видів.

На 1 вересня 2020р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 532,4 тис.т зерна (на 29,2% менше проти 1 вересня 2019р.).

Запаси насіння соняшнику становили 20,6 тис.т (це лише 16,7% до обсягу відповідного періоду минулого року).

Промисловість

У січні–серпні 2020р. порівняно з січнем–серпнем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 95,7% (по Україні – 92,6%).

У **добувній промисловості і розробленні кар’єрів** індекс промислової продукції становив 64,8%, у **переробній** – 96,2%.

На підприємствах з **виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 98,3%. У січні–серпні 2020р. вироблено 1,3 тис.т туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, 692,4 т туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, 33,2 тис.т тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, 106,5 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м’яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі, 50,6 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 5,3 тис.т масла вершкового жирністю не більше 85%, 10,4 тис.т сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), 19,9 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 25,3 тис.т круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, 12,4 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 1,6 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 9,7 млн.дал напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 90,1%. У січні–серпні 2020р. вироблено 8,8 тис жіночих та дівчачих пальт та плащів тощо, 18,0 тис жіночих та дівчачих суконь (крім трикотажних).

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** індекс промислової продукції у січні–серпні 2020р. порівняно з січнем–серпнем 2019р. становив 107,3%. Вироблено 100 дверей та їх коробок і порогів, з деревини, 2,8 тис.т гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів деревини, 10,1 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих, 5,6 тис.т етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних).

На підприємствах з **виробництва хімічних речовин і хімічної продукції** проти січня–серпня 2019р. індекс промислової продукції становив 107,5%. Зросло виробництво мила та речовин поверхнево-активних органічних у вигляді брусків, брикетів, фігурних формованих виробів або у інших формах для туалетних цілей на 32,9%, аміаку безводного – на 14,3%, мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей) – на 9,6%, нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 6,5%. Менше випущено засобів

косметичних індивідуальних інших на 25,3%, засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібною торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини) – на 21,8%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів випуск промислової продукції у січні–серпні 2020р. зменшився на 7,2%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс промислової продукції становив 111,7%.

На підприємствах металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції становив 80,0%.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс виробництва становив 56,2%. Скоротилось виробництво трансформаторів інших потужністю більше 1 кВ А, але не більше 16 кВ А; машин пральних та машин для сушіння одягу, побутових; печей електричних побутових кухонних інших (крім для вмонтовування та печей мікрохвильових); обладнання завантажувального, спеціально призначеного для використання у сільському господарстві; розпушувачів та культиваторів; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря виробництво зменшилось на 2,0%. У січні–серпні 2020р. вироблено 991,1 млн.кВт·годин електроенергії, що на 6,1% менше ніж у січні–серпні 2019р.

Будівництво

У січні–серпні 2020р. підприємствами області вироблено будівельної продукції (виконано будівельних робіт) на 1122,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–серпні 2020р. порівняно з січнем–серпнем 2019р. становив 104,2%.

Обсяги будівництва будівель зменшились на 6,7%, а інженерних споруд збільшились на 16,1%.

Нове будівництво становило 46,6% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 43,5%, реконструкція та технічне переоснащення – 9,9%.

Транспорт

У січні–серпні 2020р. **вантажообіг** підприємств транспорту області становив 6228,5 млн.ткм, або 88,6% від обсягу січня–серпня 2019р. Підприємствами транспорту перевезено 7,5 млн.т вантажів, що становить 78,7% від обсягів січня–серпня 2019р.

У січні–серпні 2020р. залізничним транспортом перевезено 3426,0 тис.т вантажів, що на 11,7% менше, ніж у січні–серпні 2019р. Перевезення брухту чорних металів скоротилося на 41,6%, зерна і продуктів перемолю – на 25,4%, кам'яного вугілля – на 24,1%, будівельних матеріалів – на 2,7%. Збільшилось відправлення лісових вантажів у 1,6 раза, коксу – на 17,9%, хімічних і мінеральних добрив – на 15,4%, чорних металів – на 4,0%.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–серпні 2020р. перевезено 4089,1 тис.т вантажів, що на 27,2% менше обсягу перевезень вантажів у січні–серпні 2019р. та виконано вантажообіг в обсязі 1227,8 млн.ткм, який збільшився на 13,9%.

Пасажиροобіг підприємств транспорту у січні–серпні 2020р. становив 801,0 млн.пас.км, або 43,0% від обсягу січня–серпня 2019р.

Зменшення обсягу пасажирообігу відбулося на всіх видах транспорту: залізничному – на 61,3%, тролейбусному – на 57,6%, автомобільному – на 43,1%.

Послугами **пасажирського транспорту** скористалися 26,6 млн. пасажирів, або 50,9% від обсягу січня–серпня 2019р.

Залізничним транспортом відправлено 861,6 тис. пасажирів, що наполовину менше від обсягу січня–серпня 2019р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 19,6 млн. пасажирів, що на 45,7% менше ніж у січні–серпні 2019р.

Електротранспортом перевезено 6,2 млн. пасажирів, що на 57,6% менше від обсягу січня–серпня 2019р.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–липні 2020р. **експорт товарів** становив 496875,8 тис.дол. США, або 107,8% порівняно із січнем–липнем 2019р., **імпорт** – 408473,2 тис.дол., або 99,9%. Позитивне сальдо склало 88402,6 тис.дол. (у січні–липні 2019р. було також позитивне – 52140,3 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 121 країни світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Китаю – 17,6%, Нідерландів – 9,7%, Індії – 8,7%, Іспанії – 6,4%, Білорусі – 4,7%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 185887,2 тис.дол., або 37,4% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–липнем 2019р. на 5,8%.

Основу товарної структури експорту області склали продукти рослинного походження – 36,6%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 33,8%, готові харчові продукти – 6,9%, деревина і вироби з деревини – 4,9%.

Найбільші імпорتنі поставки товарів надходили зі Словаччини – 21,1%, Китаю – 14,5%, Угорщини – 9,0%, Швейцарії – 8,0%, Німеччини – 7,3%, Польщі – 6,5%, Російської Федерації – 5,1%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 231867,3 тис.дол., або 56,8% від загального обсягу та зменшився проти січня–липня 2019р. на 12,6%.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 43,1%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 17,2%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 10,1%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 4,7%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–серпні 2020р. по Черкаській області становив 101,9% (у відповідному періоді 2019р. – 102,7%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 2,3%. Найбільше (на 41,6% і 20,6%) зросли ціни на фрукти та продукти переробки зернових. На 9,3–1,3% стали дорожчими яловичина, макаронні вироби, рис, хліб, риба та продукти з риби, цукор, свинина, соняшникова олія. Водночас на 20,4% і 17,2% подешевшали яйця та овочі; на 5,3–1,6% – м'ясо птиці, масло, сало, молоко.

Зниження цін (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 3,0% пов'язано зі здешевленням природного газу на 16,4%. Разом з тим відбулося підвищення тарифів на каналізацію на 16,4%, водопостачання – на 15,7%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 6,1%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 7,3%, що зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 14,4%, послуг лікарень – на 8,0%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 5,6%.

Підвищення цін на транспорт на 1,2% в основному спричинено подорожчанням автомобілів на 17,6%, проїзду в залізничному пасажирському транспорті – на 6,9%. Водночас на 15,5% подешевшали паливо та мастила.